

 [Bekijk dit artikel in de digitale krant](#)

## Chanoeka

Komende donderdagavond, als in Israël de zon is ondergegaan en voor de Joden de nieuwe dag begint, zal het eerste kaarsje worden aangestoken. Het Joodse lichtfeest Chanoeka is aangebroken. In gedachten wordt teruggegaan naar 164 v.Chr. In het door God aan de Israëlieten beloofde land wordt dan al zo'n twee eeuwen gezocht onder Griekse onderdrukking van de Joodse religie en cultuur. Op het altaar van de tempel wordt ter ere van oppergod Zeus zelfs het voor Joden onreine varken geofferd.

**Aad Kamsteeg**    7 december 2020



portretfoto Aad Kamsteeg

(beeld Jaap Meijer)

Aan dat alles komt een einde via een door Judas de Makkabeeër geleide opstand. Het spreekt dan vanzelf dat de tempel opnieuw moet worden ingewijd. Maar helaas, er zijn geen oliekruiken meer om de circa anderhalve meter hoge gouden lichtkandelaar te laten branden. Gelukkig vindt iemand nog een kruikje met net genoeg olie om de menorah één dag licht te laten geven. Wonderlijk genoeg raakt het kruikje niet leeg. Dat gebeurt pas als er op dag negen nieuwe olie geperst en gezuiverd is. Vandaar deze week die chanoekia in Joodse woningen. Acht dagen lang zullen de acht kaarsen van de kandelaar met een negende kaars worden aangestoken.

### **orthodoxe rabbijnen leven niet wettisch**

Waarom herinnert Chanoeka mij als niet-Joodse Nederlander? Aan de bevrijding van het Joodse volk uit afgedwongen assimilatie, aan het recht dus om volgens de eigen religieuze gebruiken te leven. Waarom herinnert Chanoeka mij vervolgens als bij Israël betrokken christen? Aan de schuld die 'de kerk' sinds de tweede eeuw op zich laadde. Sindsdien stonden Joden die in Yeshua hun lang beloofde Messias vonden onder toenemende druk om hun op de Thora gebaseerde gebruiken los te laten. Het was zelfs maar de vraag of er eeuwig behoud mogelijk was als zij sabbat, spijswetten en feesten bleven onderhouden.

### ***Donderdag wordt eerste kaarsje aangestoken.***

In de loop van de jaren bracht ik als journalist, reisbegeleider en toerist heel wat bezoeken aan Israël. Ik leerde er afstand te nemen van het vooroordeel dat orthodoxe rabbijnen wettisch leven. Sterker, ik werd jaloers op hun eerbied voor de HERE en hun vreugde dat God hen waardig keurde zijn vele geboden en verboden na te volgen. De rabbijnen Nathan Lopes Cardozo in Jeruzalem en wijlen Abraham Lopes Cardozo in New York werden mij lief. En steeds ook trok ik naar Messiasbelijdende Joden. In ons gemeenschappelijk geloof voelde ik mij met hen verbonden. Ook als zij nadrukkelijk – zoals vroeger discipel Jakobus en apostel Paulus – de Thora onderhielden. Ze deden dat niet om op die manier hun behoud te verdienen. Het maakte eenvoudig deel uit van hun overtuiging dat zij als Jood hun uiteindelijke vervulling in Yeshua hadden gevonden. In

1988 nam ik deel aan een door gereformeerden georganiseerd Israël-forum. Ik stelde toen dat het volstrekt legitiem is blijvend onderscheid te maken tussen Messiaanse Joden en christenen uit andere volken.

### **Messiasbelijdende Joden en christenen**

Onlangs gaf een vriend mij een boek met daarin een vijftal in het Nederlands vertaalde lezingen van de Amerikaan Mark S. Kinzer, een van de belangrijkste Messiaans-Joodse theologen. Kinzer onderschrijft de wezenlijke eenheid van Messiasbelijdende Joden en christenen binnen de ene vergadering. Maar tegelijk onderbouwt hij met verwijzingen naar de brieven aan de Romeinen en Efeziërs dat het goed is dat binnen de ene kerk die twee werkelijkheden blijven bestaan.

Kinzer boeit enorm en roept tegelijk vragen op. Ik praat daarover graag verder met mijn meer ingelezen vriend. Maar vast staat voor mij wel dat het juist in Israël belangrijk is dat Messiaanse Joden duidelijk maken dat hun geloof teruggrijpt op de beloften van God aan de aartsvaders en voortbouwt op wat richters, koningen en profeten in Thora en Tenach hebben gezegd. Hoe vaak immers ontkennen orthodoxen dat hun Yeshua volgende volksgenoten Jood zijn, simpel omdat zij christen werden. Zeker, de diepste identiteit van Messiaanse Joden ligt in de gekomen Messias. Maar wat een vreemde gedachte eigenlijk dat daarmee hun Joodse eigenheid zou zijn verdwenen. Ook Jezus vierde met zijn discipelen het Chanoeka-feest.